GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
e unŭ anŭ 12 fior., pe șĕse lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șĕse lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 57. *Vinerĭ în 27 Aprile (9 Maiŭ)* **1884.**

Brașovŭ în 26 Aprile (8 Maiu).

Ce-lŭ ce a urmăritŭ cu atențiune atitudinea observată de unŭ timpŭ încóce de către organele de frunte din Viena și Pesta în privința cestiunei de alianță cu puternicele împĕrății nordice, a trebuitŭ se observe, că entusiasmulŭ acestorŭ organe pentru „strînsele legăturĭ ce unescŭ monarchia nóstră cu Germania“ s'a rĕcitŭ multŭ, făcêndŭ locŭ unui sentimentŭ de neîncredere, pe care cu tótă buna voința nu'lŭ potŭ ascunde așa de bine, ca sĕ nu se pótă cetí printre șire, că reînviiă intimitate prusso-ruséscă le causéză marĭ grijĭ.

Fără îndoiélă, că acestŭ sentimentŭ de neîncredere e motivatŭ prin împrejurărĭ reale. Politicii dela Viena și Pesta trebuiau sĕ-șĭ mărturiséscă înainte de tóte, că monarchia nóstră nu numai că nu póte trage nicĭ unŭ folosŭ din intimitatea Germaniei cu Russia, dér încă riscă de a fi impinsă din nou pe terênulŭ alunecosŭ și periculosŭ alŭ concesiunilorŭ tocmai către acea putere, — a căreia interese se contrariéză mai multŭ cu interesele austro-ungare în Orientŭ.

Țĕsăturile diplomatice dela congresulŭ din Berlinŭ încóce sunt acoperite încă cu vĕlulŭ secretului. Unŭ lucru numai îlŭ vedemŭ cu ochii, că adecă politica orientală a Austro-Ungariei a luatŭ o direcțiune cu totulŭ opusă vechilorŭ ei tradițiunĭ și, precum dovedesce și ultima călĕtoriă a prințului nostru de corónă, curentulŭ acestei politice sĕ îndréptă din ce în ce cu mai multă putere spre Orientŭ, unde își caută noue debușeurĭ spre a ieși la limanŭ.

Fi-va Salonichi, orĭ chiar Constantinopolulŭ limanulŭ, la care dorescŭ sĕ iésă cârmacii Austro-Ungariei?

Orĭ care ar fi ținta lorŭ, asupra unui punctŭ trebue sĕ fimŭ cu toții lămuriți: politica austriacă în drumulŭ ei spre Orientŭ trebue neapĕratŭ sĕ se ciocnéscă cu politica rusécă, care urmăresce cu mare stăruință și cu multe șanse de reușire vechiulŭ sĕu planŭ de a cutropí Orientulŭ europénŭ.

Se nasce acum întrebarea că óre îi va succede dibaciului cancelarŭ alŭ Germaniei se împace interesele amêndurorŭ împĕrății rivale astfelŭ, încâtŭ sĕ se evite carambolulŭ și Austro-Ungaria sĕ pótă înaintá paralelŭ cu Rusia pe peninsula balcanică?

Grea problemă chiar și pentru unŭ Bismark. Afară de acésta este mare întrebare décă puternicŭlŭ cancelarŭ sprijinesce așa de sincerŭ politica austro-ungară, precum unii oficioșĭ voescŭ a ne face sĕ credemŭ.

Deocamdată bunele relațiunĭ dintre cabinetele dela Berlinŭ, Petersburg și Viena parŭ a nu lăsá nimicŭ de doritŭ, de cumva nu se vorŭ adeverí faimele, că călĕtoria archiducelui Rudolfŭ la Constantinopolŭ și la Bucurescĭ ar fi causatŭ mare indispozițiă la curtea rusécă.

Cei mai nemulțumiți cu mersulŭ politicei esterióre sunt Polonii și Maghiarii. Motivele nemulțumirei lorŭ ni sunt cunoscute. Russia le este unŭ ghimpe în ochĭ și până ce va fi Russia tare și mare nicĭ Polonii nu speră așĭ puté restabilí regatulŭ lorŭ, nicĭ Maghiarii nu speră a vedé cu ochii deplina independență a Ungariei. De aceea tóte aspirațiunile lorŭ în politica esterióră se concentréză în dorința de a provocá unŭ resboiu cu Russia, în care, se 'nțelege, ei credŭ sĕ fiĕ învingătorii.

Ḍilele aceste foile din Pesta alarmară lumea cu scirea, că Rușii voiescŭ sĕ-șĭ redice numĕrulŭ armatei lorŭ la $2^1/_2$ milióne combatanțĭ, între cari 300,000 cavaleriă, ear foile polóne din Galiția strigă în gura mare, că prințulŭ Bismark caută nodŭ în papură, ca se-o rumpă cu Austria.

Foile bismarkiane le respundŭ și unora și altora. Armata rusécă, ḍicŭ ele, nu e așa de primejdiósă cum credŭ Ungurii și câtŭ pentru scirile foilorŭ polóne din Galiția, aceste sunt numai nisce scornitúrĭ.

Bismark o ḍice și Bismark este unŭ mare profetŭ?

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Pesta, 8 Maiŭ. — Conferința clubului partidei liberale a primitŭ modificările camerei magnațilorŭ în privința legii pentru darea pe spirtŭ, precum și cele privitóre la proiectele de drumŭ de ferŭ Csakathurn-Agramŭ și Valea Someșului-Deeș-Acna și Mureșu-Ludos-Bistrița.

Belgradŭ, 8 Maiŭ. — Fóia oficială publică unŭ ucazŭ regescŭ, prin care sĕ numescŭ 44 deputați regescĭ (regaliști.)

Newyork, 8 Maiŭ, — Căpitanulŭ vaporului „Titania“ ḍice că din 167 de persóne ce se aflau in urma ciocnirii pe bordulŭ vaporului „State Florida“ care a peritŭ în urma ciocnirii cu o barcă, au scăpatŭ numai 44. Barca era ocupată de 15 ómeni, dintre cari numai căpitanulŭ și doi ómeni au scăpatŭ.

Newyork, 8 Maiu. — Vaporulŭ „State Navada“ s'a isbitŭ la 3 Maiŭ cu vaporulŭ „Romano“ din Hull, portŭ englesŭ. „Romano“ s'a cufundatŭ. Ómenii de serviciu și călĕtorii amêndurorŭ vapóre au fostŭ scăpațĭ cu viĕță.

(Biroulŭ telegr. din Pesta.)

Felicitări la adresa nóstră*).

München, 22 Aprile.

Românașii din München, adêncŭ mișcațĭ de felicitările ce le primesce „Gazeta“ din tóte unghiurile Românimei pentru aparițiunea ei cuotidiană, încă vinŭ ca sĕ vĕ gratuleze.

Ceriulŭ se dĕ bravului Redactorŭ, luptătorului pentru drepturile naționale și binele românescŭ cea mai mare tăriă spirituală și corporală, ca pe cariera acésta spinósă sĕ ajungă la unŭ secerișŭ manosŭ.

Noi tinerimea vĕ vomŭ urmá, căcĭ suntemŭ conscii de sântele drepturĭ ce ni s'au răpitŭ, de povara ce ne apasă și de ḍilnicele machinațiunĭ ale celor carĭ cutéză a se numí părințĭ ai patriei.

Sĕ trăéscă bravulŭ, iubitulŭ și stimatulŭ nostru Redactorŭ!

Constantinŭ Bercariu, studentŭ în școla de sculptură.
Vladimir Sotir, studentŭ techn., Severŭ Mureșanu, studentŭ în școla de pictură. A. Pascalide, academicŭ.

Illenĭ (comitat. Făgărașului) 21 Aprile.

Cea mai mare dorință a Românilorŭ ațĭ împlinitŭ. Inima mea saltă de bucuriă. Vĕ gratulezŭ pentru întreprinderea cea grea și dorescŭ ca diarulŭ cuotidianŭ »Gazeta Transilvaniei« sĕ aibă unŭ succesŭ strălucitŭ. Pașii întreprinșĭ sĕ calce pe cărărĭ nevestejite, ér fruntea sĕ vĕ fie încoronată cu laurii virtuții. Dĕ provedința divină ca acestŭ ḍiarŭ sĕ ocupe loculŭ primŭ pe masa fie-cărui Românŭ adevĕratŭ.

Sĕ trăițĭ Domnule Redactore!

Gavrilă Cornea, parochŭ.

Ivanescĭ (Ibisdorfulŭ săsescŭ) 20 Aprile.

Representanții comunalĭ în calitate de alegătorĭ românĭ dimpreună cu mine vĕ felicită din tótă inima pentru zelulŭ celŭ mare, asiduitatea și lupta-vĕ neobosită ce desvoltațĭ. Vĕ salută pentru învestirea veteranei »Gazete« cu rangulŭ de fóie ḍilnică și vĕ doresce din sufletŭ tăriă, victoriă și succesŭ strălucitŭ, însoțitŭ de unŭ viitorŭ înzestratŭ pentru națiunea română cu mii de fericirĭ.

Simionŭ T. Ianculescu, not. cerc. și propriet.

Mulțămindŭ din totŭ sufletulŭ pentru aceste încuragiătóre doveḍi de simpatiă, dorimŭ ca urările, ce ni se facŭ sĕ fiĕ făcute într'unŭ césŭ bunŭ!

*) Sub rubrica acésta s'au strecuratŭ în nr. 55 alŭ foiei nóstre doue erorĭ. Primindŭ abonamentul dela D-lŭ Dr. Greg. Silași din Clușiu totodată cu gratulațiunea d-lui Alesandru Silași protopopŭ în Bistrița din erore acésta gratulațiune s'a publicatŭ sub numele și cu locuința celui d'ântâiu. — Mai la vale în locŭ de Gurghiu s'a pusŭ Giurgiu și la subscriere în locŭ de Petru, Petcu

Cronica ḍilei.

Duminecă, 29 Aprile, se va întruní sinodulŭ parochialŭ alŭ bisericii Sf. Nicolae din Prundŭ. Se va cetí raportulŭ despre activitatea comitetului și se vorŭ revisui socotelile pe anulŭ espiratŭ.

*

Sâmbătă séra, 28 Aprile, reuniunea română de gimnastică și cântări va da în sala Hotelului Nr. 1, unŭ concertŭ, care va fi urmatŭ de danțŭ.

*

Ministrulŭ președinte Tisza a fostŭ primitŭ de M. S. Împĕratulŭ în audiență; a conferitŭ și cu comitele Kalnoky. Parlamentulŭ ungurescŭ se va închide la 19 sĕu la 20 Maiu.

*

Prințulŭ Vilhelmŭ alŭ Prusiei a fostŭ învitatŭ fórte cordialŭ de către împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ, ca sĕ ia parte la manevre.

*

În ḍilele acestea se va întruní în Viena o conferență a căilorŭ ferate, la care vorŭ fi representate diferitele state. Se vorŭ discutá diverse cestiunĭ relative la tarife.

*

Regele și regina României se află la Sinaia, unde vorŭ petrece în castelulŭ Peleșŭ până Sâmbătă séra, cândŭ se vorŭ întórce în Bucurescĭ.

*

Comisiunea însărcinată cu supravegherea fabricațiunei celor 25,000 puscĭ în Steyr, Austria, pentru România, terminându-șĭ misiunea s'a întorsŭ în Bucurescĭ.

*

»România liberă« ne spune, că d. Alexandri va plecá în străinătate pentru mai multŭ timpŭ. Poetulŭ ar ave de gândŭ sĕ facă o nouă piesa: Ovidiu la Tomi. Constanța din Dobrogea e vechiulŭ Tomi, unde poetulŭ latinŭ fusese exilatŭ.

*

Acelașĭ ḍiarŭ e informatŭ, că comisiunea europénă dunărénă șĭ-a reînceputŭ lucrările. Se va ocupá în sesiunea acésta numai de lucrurĭ administrative.

*

Societatea »Carpații« din Bucurescĭ va serbá ḍioa de 3 (15) Maiŭ printr'unŭ banchetŭ ce se va dá în sala Concordia română.

*

În Roma a apărutŭ, ḍice »Românulŭ«, primulŭ numĕrŭ alŭ ḍiarului »La Romania«, înlocuindŭ »Corespondenza politica della Romania«, care se publică sub direcțiunea d-lui Mitilineu.

*

»Vocea Covurluiului« spune, că prin portulŭ Galațĭ au trecutŭ cu vaporulŭ spre Viena o pĕreche frumósă de cai, împreună cu bogatele lorŭ hamurĭ, dăruițĭ de Sultaunlŭ Archiduceesi Stefania.

*

»România« spune, că M. S. regele României a conferitŭ crucea de comandorŭ a »Corónei României« d-lui James Henry Lewis, inspectorulŭ superiorŭ alŭ căilorŭ ferate austriace.

„Tagblatt« a primitŭ de la corespondentulŭ sĕu din Varşovia scirea sigură, că în Moscva s'a descoperitŭ unŭ complotŭ în contra vieţii Ţarului.

*

»Posta« comunică, că poliţia din Galaţĭ a prinsŭ în hotelulŭ Ţal pe jidovii Herman Ceop şi Herman Gross, şi pe jidóvcele Victoria Ţal şi Johann Pepi, veniţĭ din Galiţia şi avêndŭ profesiunea de speculatorĭ de femei. Au fostŭ arestaţĭ toţĭ.

*

O anchetă, numită sĕ cerceteze bugetulŭ ministerului de rĕsboiu bulgarŭ, a constatatŭ o defraudare de 100,000 francĭ, comisă de căpitanulŭ rusŭ Ieleneff în timpulŭ cândŭ generalulŭ Caulbars conducea afacerile.

*

Partidulŭ radicalŭ sêrbŭ, spune »Telegrafulŭ«, în unire cu partidele radicale din Bulgaria şi Bosnia, printr'o proclamaţiune litografiată se adreséză cătră popórele din peninsula balcanică, propunêndu-le sĕ formeze o confederaţiune spre a se emancipá de ingerinţele marilorŭ puterĭ. Mai multe persóne însemnate din Bucurescĭ au primitŭ acéstă proclamaţiune.

Cluşiŭ, la 6 Maiu 1883.

Onorate Domnule Redactorŭ! Conferinţa alegĕtorilorŭ românĭ din cercurile electorale Gilău şi municipiulŭ Cluşiŭ s'a ţinutŭ erĭ în 5 a l. c. în şcóla română din comuna Cluşiu-Mănăsturŭ. Pela 10 óre a. m. s'a fostŭ adunatŭ în loculŭ numitŭ, după împrejurărĭ şi luândŭ anume în considerare, că convocarea la conferinţa acéstá s'a făcutŭ fórte târdiu, unŭ numĕrŭ destulŭ de considerabilŭ, de aprópe 200 alegĕtorĭ românĭ, în partea cea mai mare ţĕranĭ.

La 11 óre a. m. Ilustritatea sa domnulŭ comite supremŭ în pens. Alesandru Bohăţielŭ, a deşchisŭ conferinţa prin o cuvêntare frumósă şi bine formulată, espunêndŭ pe scurtŭ scopulŭ conferinţei şi salutândŭ pe inteliginţa şi poporulŭ de faţă, care lăsându-şĭ plugulŭ şi grapa, n'a pregetatŭ de-a alergá la consultarea asupra ţînutei nóstre faţă cu alegerile dietale eminente. Ilustritatea sa s'a mai năsuitŭ a face şi puţină reclamă principiului de activitate politică, — însĕ fără succesŭ.

Urmândŭ la ordinea dilei desbaterea asupra ţinutei nóstre politice după cererile tóte — în înţelesulŭ pasivităţii — a domnilorŭ Gavrilă Popŭ, Iuliu Coroianŭ, Basiliu Podóbă etc. s'a primitŭ cu unanimitate dreptŭ basă a procedărei ulteriόre »solidaritatea naţională« în conformitate cu conclusele conferinţei generale, ce se va ţine în decursulŭ acestei lunĭ la Sibiiu, şi apoi s'a trecutŭ la alegerea delegaţilorŭ pentru acea conferinţă, alegându-se: 1) pentru cerculŭ I. electoralŭ alŭ municipiului Cluşiu domnii: Alesandru Bohăţielŭ comite sup. în pens., şi Gavrilă Popŭ, protopresb. gr. cat.; de suplentŭ, domnulŭ Emericŭ Popŭ, advocatŭ; ér pentru cerculŭ alŭ II-lea de alegere a municipiului Cluşiu domnii: Alesiu Popŭ, advocatŭ, şi Vasiliu Almăşianu, advocatŭ, de suplentŭ rev. domnŭ Vasiliu Roşiescu, protopopŭ românŭ; 2) pentru cerculŭ electoralŭ alŭ Gilăului domnii: Iuliu Coroianŭ, advocatŭ, şi Lazarŭ Baldi, particularŭ în Cluşiu; de suplentŭ domnulŭ Iónŭ Popŭ, preotŭ românŭ în Gilăŭ.

In fine adunarea voteză încredere deplină diarelorŭ: „Gazeta Transilvaniei,« „Observatoriului« şi »Luminătoriului" pentru ţînuta lorŭ corectă de până acuma întru apĕrarea intereselorŭ nóstre naţionalĭ; asemenea „Tribunei,« în câtŭ sar ţine de prngramulŭ presentatŭ în primulŭ sĕu numĕrŭ. — Se propune şi se voteză şi membrilorŭ comitetului permanentŭ din Sibiiu mulţămită şi recunoscinţă.

La închiderea conferinţei îşĭ redică vocea unŭ ţĕranŭ bĕtrânŭ din Cluşiu-Mănăsturŭ, cu numele Ioanŭ Leucă, rostindŭ cam următórele cuvinte semnificative: *„Cinstiţĭ Domnĭ! Noi vĕ mulţămimŭ pentru ostenelile D-vóstră, şi vĕ spunemŭ, că suntemŭ fórte alegăduiţĭ (îndestuliţĭ) cu ceia ce lucraţĭ Măriile vóstre, pentru-că scim, că numai în binele nostru, alŭ poporului lucraţĭ. Daţĭ înainte cu Dumnedeu sfântulŭ, căci noi vĕ urmămŭ. Ar fi vremea sĕ ne mai ridicămŭ şi noi o ţîră, că pré multŭ amŭ fostŭ asupriţĭ. Dumnedeu vĕ trăéscă!«*

Vorbirea bĕtrânului Leucă a produsŭ mare entusiasmŭ şi i-a urmatŭ strigărĭ de *»sĕ trăéscă«* şi *»trăéscă opinca Românéscă.«*

La 1 oră p. m. s'a finitŭ conferinţa, care, potŭ mărturisí, a decursŭ pe lêngă entusiasmulŭ manifestatŭ din partea alegĕtorilorŭ, în deosebĭ a ţĕranilorŭ, în ordinea cea mai bună şi démnă de bravii Românĭ ai acestorŭ cercurĭ de alegere, şi vĕ şi potŭ asigura că la noi principiile polítice bizare ale celorŭ 50 mamelucĭ adunaţĭ în luna trecută la B-Pesta până acumŭ n'au aflatŭ terenŭ, nicĭ că vorŭ aflá, pentru-că bărbaţii noştrii, conducĕtorii acestui bravŭ şi blândŭ poporŭ sunt devotaţĭ causei şi conscii de demnitatea aceleia şi sperămŭ şi o pretindemŭ cu toţii, ca departe sĕ fie de ei vĕnarea după interese particularĭ şi slăbiciunea grandomaniei. —

Iustus.

Adunarea alegĕtorilorŭ românĭ în Alba-Iulia.

(Fine.)

Propunătorulŭ adv. Patiţia, luândŭ cuvêntulŭ finalŭ, arată, că conferinţa de faţă nu este chiemată a primí programe nouĕ, deórece noi stândŭ pe basa principiului de solidaritate suntemŭ datorĭ a aştepta conclusulŭ conferinţei nóstre generale electorale. Arată mai departe înoportunitatea propunerei d-lui Csato aducêndŭ multe esemple vii, cumcă nicĭ decum nu se póte împută starea de adĭ ţinutei partidei române naţionale, ci desastrele de carĭ ne amintesce contra-propunatorulŭ sunt neatêrnătóre de noi. Nu Românii sunt chiămaţĭ a face paşii propuşĭ, ci acei domnĭ carĭ stau în capulŭ trebilorŭ ţĕrei şi pe carĭ ia încredinţatŭ împĕratulŭ şi regele cu ocârmuirea popórelorŭ.

Décă Românii ar părăsí ţinuta lorŭ de până acum, acésta nu ar însemná, decâtŭ a se dá legaţĭ în graţia celorŭ, carĭ până adĭ nu ni-au făcutŭ nicĭ un bine, şi carĭ în locŭ de bună-voinţă ne calumniază cu nedreptulŭ ca pe nisce rĕi patrioţĭ. Cei ce facŭ acésta nu facŭ nicĭ unŭ bine naţiunei ungurescĭ, ba chiar sunt vrăşmaşĭ ai patriei, deórece faptele de credinţă cătră tronŭ şi iubirea de patriă a Românilorŭ desminţescŭ pe acei nechibzuiţĭ clevetitorĭ. Câmpurile Italiei dovedescŭ credinţa şi virtutea română; şi óre nu fuseră trămise câte multe regimente în Bosnia, carĭ la începutŭ neputêndŭ năbuşí resistenţa acelorŭ locuitorĭ, acestia au fostŭ mai în urmă învinşĭ de bravii regimentului românescŭ dela Caransebeşŭ, care fu lăudatŭ de locurile cele mai înalte pentru victoriile reportate.

Şi óre noi suntemŭ de vină, că ni-se negă orĭ ce dreptŭ nouĕ, carĭ suntem autohtonĭ şi cei mai vechĭ în acéstă patriă, pe acestŭ pămêntŭ îngrăşatŭ cu sângele nostru? Nicĭ decum, căcĭ aceasta este eflusulŭ sistemului actualŭ, în care poporulŭ românŭ are parte numai de greutăţĭ.

Face apoi o paralelă între legea electorală din Ungaria şi cea din Transilvania, şi dovedesce, că ceea ce ni-se împută ca pĕcatŭ, că stăruimŭ pentru întroducerea votului universalŭ, în Transilvania se esercitéză de facto prin Ungurĭ sub numele de »régi jog«; şi prin urmare n'au dreptŭ cei cu programa nouĕ a ne împutá acea dorinţă ca ceva, ce n'ar încăpé în cadrulŭ constituţiunei ţĕrei, căcĭ ea recunósce deja atare dreptŭ, deşĭ numai unilateralŭ. Domnii dela »Viitorul« în zădarŭ vorŭ aştepta ceva schimbare în acéstă privinţă, deórece Românilorŭ li-s'a luatŭ chiar putinţa de a se presentá în dieta ţĕrei cu acea demnitate, care se cuvine unui poporŭ de 3 milióne suflete, adecă celŭ mai numerosŭ după naţiunea maghiară genetică. Ni-ar remâne după acea programă numai acelŭ modŭ de a fi representaţĭ, încâtŭ chiar naţiunei maghiare i-ar fi ruşine a se înfrăţí cu unŭ atare poporŭ, ce nu se presentéză conformŭ demnităţii sale. Românii dorescŭ înfrăţirea, dér numai cerŭ ca cuvintele sublime de egalitate, libertate şi frăţietate sĕ devină pipăibile şi sĕ avemŭ garanţii sigure. Illustri nostri din Pesta şi domnulŭ contra-propunătorŭ nu sciu, chibzuit'au bine pe ce cale au apucatŭ, dér noi din cele ce se întêmplă chiar dela conferinţa lorŭ din Pesta încóce ne putemŭ convinge, că dĕu aceia, cu carĭ ei s'au înfrăţitŭ, nu le dau nicĭ o prevenire. Cei ce au înscenatŭ conventicululŭ din Pesta, etă-i ei înşişĭ atacaţĭ din partea aceea, unde ne dicŭ ei, sĕ ne închinămŭ. Vegsó, Simonescu şi Constantini, cei din consorţiu, sunt în cercurile lorŭ de alegere combătuţĭ de deputaţi guvernamentalĭ maghiarĭ; deci acestora nicĭ cei dela »Viitoriul« nu-le convinŭ, căcĭ voescŭ a ne eschide cu bunŭ, cu rĕu de pe orĭ şi care terenŭ publicŭ.

Dreptŭ aceea recomandă a primí propunerea făcută din partea celorŭ ce au convocatŭ adunarea şi espusă de vorbitoriulŭ, rugândŭ pre toţĭ a fi solidarĭ în tóte causele, fără de care noi nu ne vomŭ puté emancipá de sub jugulŭ ce-lŭ îndurămŭ.

Punêndu-se apoi la votŭ propunerea lui Csato, ea nu fu părtinită nicĭ de unŭ membru alŭ conferinţei. Aşa vĕdêndu-se d. Csato părăsitŭ, şi elŭ părăsi sala conferinţei şi conferinţa primí ca conclusŭ propunerea lui Patiţia.

S'a procesŭ apoi la alegerea comitetului centralŭ şi a subcomitetelorŭ cercuale; spre acestŭ scopŭ s'a suspendatŭ şedinţa pe puţinŭ timpŭ. După redeschiderea şedinţei se alegŭ comitetulŭ centralŭ şi subcomitetele cercuale.

De delegaţĭ s'au alesŭ: pentru oraşulŭ Alba-Iulia Alis. Tordăşianu, protopresbiterŭ, şi advoc. Mateiu Nicola; în cerculŭ Vinţului de josŭ Elia Macelariu şi Ioanŭ Popescu, profesorŭ în Sibiiu; pentru cerculŭ Ighiului Axente Severŭ şi Alexandru Danciu pentru cerculŭ Aiudului I. M. Moldovanu, canonicŭ, şi advoc. B. Olteanu din Blaşiŭ, éră pentru cerculŭ Salinelorŭ mureşene protopopulŭ Beniaminŭ Popŭ din Uióra şi Iacobŭ Popŭ, proprietarŭ în Noslacŭ. Aleşilorŭ li se aduse unŭ viu „sĕ trăiéscă.«

La propunerea alegĕtoriului Gr. Mezei se votá mulţumiţă Redactorilorŭ foilorŭ naţiunale »Gazeta," „Observatoriulŭ" şi „Luminatoriulŭ" pentru ţînuta lorŭ.

În urmă Axente Severulŭ muţumí în numele celorŭ adunaţĭ preşedentului Al. Tordăşianŭ şi convocătorilorŭ cărora se aduse unŭ unanimŭ »sĕ trăiéscă.«

Cu cuvintele de mulţumire adresate de preşedinte alegĕtorilorŭ presenţĭ pentru observarea bunei ordine între vii aclamaţiunĭ sĕ dechiară conferinţa de închisă.

E. P.

FOILETONŬ.

Satulŭ cu comorile.

Novelă poporală.

(Urmare.)

Dar coşniţele, adecă ştiubeiele sale, nu le ţinea la sine multŭ timpŭ ci le dăruia economilorŭ mai sĕracĭ, pe carĭ îi învĕţa cum sĕ cultive şi ei stupăritulŭ. Una numai cerea dela aceştia, adecă ca roiulŭ tinĕrŭ se fie alŭ lui, ca sĕ-lŭ pótă dăruí acelora, cari încă nu au. In felulŭ acesta aprópe tóte familiile se căpuiră cu stupĭ. Şi fiindcă dênsulŭ pricepea stupăritulŭ, cum am mai disŭ, din temeliă, acela prosperà peste aşteptare, în câtŭ Bogăţenii duceu în cetate multă miere şi ceră, luândŭ în schimbŭ o frumseţe de banĭ. Cu timpulŭ se duse vestea în tótă ţéra de stupăritulŭ Bogăţenilorŭ, aşa, în câtŭ veniau cumpĕrătorĭ din ţinuturile cele mai depărtate şi urcau mierea şi céra în preţŭ, pentru că toţĭ ţinéu de mai bună mierea din Bogata, de câtŭ orĭ şi care altă miere. Albinele erau turme pentru carĭ Bogăţenii nu avéu lipsă de livedĭ şi nutreţŭ, căcĭ ele furnicau prin câmpurĭ şi pădurĭ şi aducéu comorĭ de aurŭ stăpânilorŭ lorŭ.

Precum organisá preotulŭ una şi alta prin case întocmindŭ totŭ felulŭ de înnoirĭ folositóre, asemenea făcea şi în biserică. Aicĭ însĕ era ceva mai greu, cu deosebire faţă cu bătrênii, cari nu voiau sĕ se lase, odată cu capulŭ, de cele apucate. „Aşa ne-amŭ pomenitŭ; mai bine nu póte sĕ fie," diceau aceştia.

Cândŭ întrai în biserică nu sciai unde te afli. Aprópe fie-care omŭ avea o cârjă, pe care se răzimá ca la stână, ér cei din scaunele (strănile) de pe lângă păreţĭ, décă nu i-ar fi trezitŭ din cândŭ în cândŭ sbieretele cântăreţilorŭ, ascultândŭ căţelulŭ pămêntului, n'ar fi sciutŭ cândŭ se gată slujba D-deiéscă. Din contră, în tinda bisericei, femeile ţinéu sfaturĭ ca la şedĕtóre, în câtŭ de multe orĭ nu audiai de locŭ rugăciunile preotului din altarŭ.

Incetulŭ cu încetulŭ cârjele se scóseră din biserică, ómenii ascultau sfintele rugăciunĭ cu evlavia, ér rĕspunsurile chorului de băeţĭ şi băete, conduşĭ de învĕţătorŭ, sterniau simţimentele religióse în inima fie-cărui ascultătorŭ.

19. Noroculŭ adesea te aduce în peire. Ér nenorocirea chiar la fericire.

In timpulŭ acesta se întêmplà mare nenorocire într'o comună vecină, Purcărenĭ. Unŭ focŭ mare isbucnise, tocmai pe cândŭ ómenii erau la lucrulŭ câmpului. Ce e dreptŭ, din Bogata şi alte sate vecine numai de câtŭ alergară ómenii într'ajutorŭ, cu tóte astea însĕ, în câteva ceasurĭ şése case se prefăcură în cenuşe şi câteva capete arseră în grajdurĭ. Nefericirea se trăgea din nebăgarea de sémă a unorŭ copii, lăsaţĭ într'o casă de nisce părinţĭ, carĭ se duseseră la lucru. Băeţii se jucară în tindă cu nisce aprindĕtóre (chibriturĭ) uitate de părinţĭ din întêmplare pe mesă.

Se dice c'o nenorocire nicĭ odată nu vine singură. Asta se implinì şi de astă dată.

Séra, cândŭ se întorcéu Bogăţenii de la strînsŭ a casă, vĕdŭ de o dată înaintea porţii lui Creangă o mulţime de femei, de slugĭ şi de slujnice. Unele îşĭ ştergéu lacrimele din ochĭ, altele suspinau cu milă, tóte şi toţĭ erau cuprinşĭ de o jale adêncă. Din casa lui Creangă rĕsunau tânguirĭ şi plânsete. Pricina erá, că fetiţa cea mai tineră, numai de patru anĭ, murise într'unŭ chipŭ înfiorătorŭ. Sĕrmana căduse în grópa de gunoiŭ şi se înecase în balta adunată acolo. Totŭ satulŭ o avea dragă pe biata copilă, pentru că erá blândă şi frumuşică ca unŭ îngeraşŭ.

Două dile mai târdiu copila se înmormêntà cu mare ceremoniă. Preotulŭ ţinù o cuvêntare pĕtrundĕtóre. După înmormêntare se duse la prietinulŭ sĕu Alexandru şi îi dise:

»Scumpe amice! vorbele bune, fără îndoélă sunt de lăudatŭ, dar faptele sunt şi mai de laudă. Este mai bine se încungiurĭ nenorocirea, de câtŭ sĕ aibĭ prilegiu a mângăià pe cei nenorociţĭ. E unŭ pĕcatŭ de mórte, că părinţii, ducêndu-se la lucrulŭ câmpului, îşĭ lasă copilaşii acasă, fără nicĭ o grijă. E pĕcatŭ pentru că se calcă datoriile de părinte şi e primejdiosŭ atâtŭ pentru ei câtŭ şi pentru alţii. De ce nu se înfiinţéză şi la noi o casă de îngrijire pentru băeţĭ mai micĭ, o aşa numită grădină pentru copii, după cum se află în multe oraşe şi sate. Asta se póte înfiinţá cu banĭ puţinĭ şi părinţii se scutescŭ de spaimă şi grijă, ba şi de nenorocirĭ, cândŭ sunt nevoiţĭ a se depărtá de acasă ca sĕ lucre şi sĕ câştige ceva.

Alexandru clătinà din capŭ şi mărturisì curatŭ că dênsulŭ nicĭ n'a vĕdutŭ nicĭ n'a auditŭ vre odată de asemenea grădină.

Preotulŭ uimitŭ de asta îĭ dete desluşire, dicêndŭ:

Convocare.

Adunarea generală ordinară a Reuniunei învĕţătorescĭ »Mariane« se va ţine în Rodna-vechiă în 25 şi 26 Maiu 1884 st. n., la care se invită toţĭ membrii reuniunei de a participá.

Năsĕudŭ, 1 Maiu 1884.

Comitetulŭ reuniunei învĕţătorescĭ „Mariane."

Preşedintele: Maximŭ Popŭ.

Secretarulŭ: Petru Tofanŭ.

Diverse.

Alexandri e de vină. — Panaiotŭ Guşterŭ este acusatŭ de furtulŭ unui scaunŭ. Reclamantulŭ istorisesce astfelŭ faptulŭ: »Pe la douĕ-spre-dece din nópte începusemŭ sĕ stringŭ scaunele de pe trotuarŭ ca sĕ închidŭ cafenéua, când mĕ pomenescŭ cu unŭ trecătorŭ care-mĭ spune: »V'a furatŭ unŭ pungaşŭ unŭ scaunŭ.' Dau fuga şi-lŭ prindŭ pe d-lui la colţulŭ stradei cu scaunulŭ nostru.« Acusatulŭ: Domnule preşedinte, vĕ rogŭ sĕ mĕ ascultaţĭ cu buna-voinţă care vĕ caracteriză... Alecsandri este de vină. Preşedintele: Care Alecsandri? Acusatulŭ: Poetulŭ... Nu-lŭ cunóşteţĭ, acelŭ care a făcutŭ Fântâna. Preşedintele: Ce are a face una cu alta? Acusatulŭ: O sĕ vedeţĭ acumŭ ce are a face. Vĕ rogŭ sĕ mĕ ascultaţĭ cu buna-voinţă care vĕ caracteriză. Eu m'amŭ dusŭ la teatru ca sĕ vĕdŭ »Fântâna' lui Alecsandri. Pe drumŭ, m'amŭ întâlnitŭ cu Tasache, Spirea Marafetŭ şi alţii. Aşa în locŭ sĕ mergemŭ la teatru m'amŭ pomenitŭ la berărie de vale. Amŭ plătitŭ eu o halbă, a plătitŭ Tasache alta. Preşedintele: Ajunge. Ai furatŭ scaunulŭ, da seu nu? Acusatulŭ. Vĕ rogŭ sĕ mĕ ascultaţĭ cu buna-voinţă care vĕ caracteriză. A mai plătitŭ şi Marafetŭ o jumĕtate, amŭ plătitŭ şi eu alta... ajunsesemŭ turlacŭ. Preşedintele: Cauţĭ sĕ te scuzĭ supt cuvêntŭ că ai fostŭ beatŭ? Acusatulŭ: Staţĭ sĕ vedeţĭ acumŭ. Spirache era sĕ mĕ ducă acasă, pentru că eu nu prea mĕ ţinĕmŭ bine pe picióre; fiindŭ-că Spirache era însĕ şi mai beatŭ de câtŭ mine, elŭ a plecatŭ cu birja. Preşedintele: Recunoscĭ furtulŭ? Acusatulŭ: Vĕ rogŭ sĕ mĕ ascultaţĭ cu buna-voinţă care vĕ caracteriză. N'amŭ furatŭ. Fiindŭ-că nu puteamŭ sĕ mĕ ţinŭ pe picióre, amŭ luatŭ unŭ scaunŭ d'afară şi cândŭ simţeamŭ că mi se móie vinele mĕ aşedamŭ pe scaunŭ de mĕ odihneamŭ, ca sĕ potŭ ajunge până acasă. De! spune d-le reclamantŭ, aşa e că mai găsitŭ şedĕndŭ pe scaunŭ? Reclamantulŭ: Asta aşa e! Acusatul: Ei, vedeţĭ! Alecsandri e de vină. Décă nu mĕ duceamŭ sĕ vĕdŭ Fântâna, nu o păţiamŭ. Vĕ rogŭ sĕ mĕ judecaţĭ cu buna-voinţă care vĕ caracteriză. — Tribunalulŭ, considerândŭ că intenţiunea fraudulósă n'a esistatŭ, achită pe Panaiotŭ Guşterŭ. »Românul.«

Sinuciderea unei părechĭ amoróse. — „Morgen-Post« descrie acéstă scenă astfelŭ: Unŭ domnŭ şi o dómnă, îmbrăcaţĭ în negru, veniră într'unŭ hotelŭ din cerculŭ Alsergrund şi închiriară o cameră. Chelnĕrulŭ apăru îndată cu unŭ biletŭ de anunţare, cerendŭ nouilorŭ óspeţĭ sĕ-şĭ scrie numele şi de unde au venitŭ, precum se obicinuesce acésta la orĭ ce hotelŭ. Călĕtorulŭ, sub pretextŭ că e obositŭ, rĕspunse că va face acésta a doua di. Hotelierulŭ, observândŭ a doua di că tênĕra păreche nu ceruse încă nimicŭ, trimise pe chelnĕriţa sĕ bată la uşă şi sĕ intrebe décă nu le trebue ceva. Ea nu primí nicĭ unŭ rĕspunsŭ şi decĭ se hotără sĕ deschidă uşa cu o a doua cheiă. Ceia ce i se presentă ochilorŭ o îngrozi. Pe parchetŭ zăcea în sânge cadavrulŭ tênĕrului, pecând companióna sa zăcea asemenea scăldată 'n sânge cu pĕrulŭ despletitŭ, întinsă pe sofa. Tênĕra fată avea în pĕrŭ unŭ buchetŭ de florĭ, şi altulŭ pe peptŭ în haină; totŭ astfelŭ şi elŭ avea unŭ buchetŭ la peptŭ. In mâna dréptă ţine fata fotografia unui bărbatŭ, şi anume a companionului ei Pe masă erau trei scrisorĭ în plicurĭ, dér nelipite. Pe fie-care plicŭ era scrisŭ: »Murimŭ ca mirésă şi ginere. Gertrud, Johann.' Poliţia fu încunosciinţată şi comisarulŭ apăru cu mediculŭ, care constată că amêndoi se 'mpuşcaseră în inimă. In scrisorĭ nenorociţii făcéu cunoscutŭ că, după multe lupte zadarnice pentru a'şĭ dobândi o posiţiune ca sĕ pótă trăi uniţĭ, se hotărâseră sĕ móră împreună, ca celŭ puţinŭ mormêntulŭ sĕ 'i unéscă. Intr'una din cele trei scrisorĭ, fata scrie unei amice a sa: »Ionŭ mi-a fostŭ credinciosŭ, m'a iubitŭ cu devotamentŭ. Morŭ cu plăcere, căcĭ morŭ unită cu elŭ, scumpulŭ inimei mele, care ca şi mine móre cu bucurie.« In scrisórea lui, tênĕrulŭ se rogă sĕ fiĕ înmormêntatŭ împreună cu iubita sa. In a treia scrisóre, nenorocita păreche 'şĭ ia rĕmasŭ bunŭ dela hotelierŭ. Sinucisulŭ e functionarulŭ Johann Appel, în vêrstă de 30 de anĭ, născutŭ în Braşovŭ, iar nenorocita, Gertrude Caraconi, în vêrstă de 24 de anĭ, croitorésă în Apatin (Ungaria).

Studiu economicŭ-pedagogicŭ

de Ioanŭ C. Panţu.

III. In numeri precedinţĭ ami espusŭ cele mai de căpetenie momente, ce trebuescŭ considerate, cândŭ e vorba de a deştepta şi de a nutri năzuinţa de cruţare la unŭ poporŭ. — După acele privirĭ generale sĕ ne oprimŭ niţelŭ, sĕ ne uitămŭ şi la noi înşi-ne, sĕ ne întrebămŭ oţîră cum stau la noi Românii, lucrurile relativŭ la cestia economisirei. Pe timpulŭ Romanilorŭ putea dice Virgil: (Cartea VI, Eneide, versŭ 800) »lăsaţi ca alţii sĕ se ocupe cu meseriile, ear tu poporule romanŭ adu'ţĭ aminte că eştĭ chematŭ ca sĕ domnescĭ lumea;« astădĭ nu se mai póte dice aşa, ci din contră am trebui sĕ dicemŭ: »apucă-te de meserii şi de industrii mai mari, poporule românŭ, dacă vrei să nu te mai stăpânéscă altulŭ,« căcĭ în timpulŭ de acum unŭ poporŭ, carele nu munceşte, nu are dreptulŭ de a trăi şi în adevĕrŭ nicĭ nu trăeşte.

Şi óre poporulŭ nostru nu munceşce? Ba da! Insĕ conformŭ năcazurilorŭ sale, nu munceşte raţionalŭ căcĭ nu a trecutŭ prin nicĭ o şcólă economică s'éu mai bine dicêndŭ nu este pătrunsŭ de idei economice.

Câte obiecte, câte lucruri, cari pentru alte năţii facŭ avere, facŭ capitalurĭ, poporului nostru nu'i servescŭ întru nimicŭ. Poporulŭ nostru are necesităţĭ puţine şi, şi le indeplineşte cu uşurătate, şi mai multŭ nu cércă a se întinde de câtŭ îi este aşternutulŭ. Acésta e o dicală românéscă carea dimpreună cu alte dă de golŭ falsulŭ spiritŭ economicŭ de care e pătrunsă naţia nóstră. »Lăsaţĭ să mânce orĭ şi ce póme că's dela D-zeu« grăeşte românulŭ şi este plinŭ de mulţămire, că'i a datŭ D-zeu atâtea póme de potŭ lua şi alţii; ba cei mai multŭ a fura póme nicĭ nu este pĕcatŭ după idea poporului. Conceptele economice ale poporului nostru se potŭ resuma in următórele; »nu agonisi mai multŭ decâtŭ ai de lipsă pentru adĭ, căcĭ ce va fi mâne vomŭ vedea; din ceea ce a datŭ D-zeu dă şi tu altora;« »Nu face intreprinderĭ cu scopŭ de a câştiga, căcĭ cine se bucură la multŭ pierde şi puţinulŭ;« »la ce mi's de lipsă atâtea mândrii, că sciu că nu voiŭ duce cu mine pe cea laltă lume« grăeşte românulŭ în nĕcazulŭ celui mai elementarŭ principiu economicŭ naţionalŭ. Şi numai, ce'i dreptŭ, esprimândŭ aceste idei în sensŭ economicŭ, vomŭ dice de bună semă că poporulŭ nostru lucră numai atâta câtŭ îi trebue, adecă producţiunea lui nu întrece cu multŭ consumaţiunea, mai departe nuŭ umblă după industrii şi în fine nu caută a'şi procura un capitalŭ.

Omulŭ are necesităţĭ, pe carĭ prin muncă şi le îndeplineşce, câştigândŭ lucrurĭ seu mijlóce carĭ îi suntŭ de folosŭ. Urmézá decĭ de totŭ naturalŭ ca omulŭ sĕ caute a aduna bunurĭ cât se póte de multe spre a putea face cruţare, spre a putea face un capitalŭ, spre a putea dice că trăeşte în sensŭ economicŭ. Ce face poporulŭ nostru? El nu agoniseşte mai multŭ decâtŭ îi trebue pentru presentŭ seu cel multŭ pentru unŭ timpŭ apropiatŭ; ér câtŭ despre forma-ea vre-unui capitalŭ nicĭ că'şĭ bate capulŭ, căcĭ el crede, că acestŭ lucru este lăsatŭ pe séma câtorva, carĭ s'au pomenitŭ cu avere. Elŭ are fórte puţine trebuinţe şi acestea şi le împlineşte cu o mare uşurătate şi mulţămindu-se cu puţinŭ este poporulŭ cel mai liniştitŭ. Este liniştitŭ, repetezŭ, dar' liniştea asta nu e a bine, căcĭ ea este seu unŭ documentŭ de lipsă de viaţă, seu unŭ documentŭ de scepticismŭ. Lipsă de viaţă nu este, căcĭ poporulŭ nostru este cu aspiraţiune la cultură şi ar face progrese marĭ, dacă n'ar fi împedecatŭ de către alte naţii cari au puterea în mână; dar este unŭ scepticismŭ ca resultatŭ alŭ grelelorŭ timpuri, carele însă se mai alungă câte odată, cândŭ prin câte o rază de nădejde, cândŭ prin câte-o faptă mare românéscă.

Aci este necazulŭ românului, aci trebue să'i ajutămŭ. Şi cum amŭ puté face acésta? De-ocamdată, numai şi numai cu instrucţia; dar instrucţia la noi (înţelegŭ instrucţia poporală) este neindestulitóre, căcĭ poporului nostru nu i se dau cunoştinţele, de cari are elŭ lipsă. In scóla poporală se învaţă cetitulŭ şi scrisulŭ, ceva religiune, fórte puţină socotélă, multă gramatică şi încolo nimicŭ. Şi óre ce folosimŭ noi naţiei nóstre prin acestea? Nimicŭ mai multŭ decâtŭ că îi îngreunămŭ memoria. Scrierea şi cetirea suntŭ numai unŭ mijlocŭ pentru instrucţie, instrucţia însaşĭ, cutezŭ a dice, s'ar puté da şi fără acestea. Poporulŭ englezŭ nu ştie atâta gramatică câtŭ ştie românulŭ, cu tóte acestea englezulŭ este instruitŭ cum trebue şi scie ce 'i trebue. Englezulŭ nu învaţă mai multŭ decâtŭ are lipsă şi imediatŭ intră în praxă; elŭ nicĭ că scrie ortograficŭ, precândŭ din contră Românulŭ îşĭ umple capulŭ cu balastŭ, scrie corectŭ după ortografiă, cu tóte acestea e necultŭ. La Englezĭ este realitatea culturei, la Românĭ este numai ideia culturei.

LITERATURĂ.

A apărutŭ partea I. din **»Istoria diecesei române gr. cat. a Oradiei-marĭ,"** de Dr. I. Ardeleanŭ, profesorŭ la liceulŭ din Beiuşŭ. Acéstă interesantă scriere e dedicată dómnei Leontina Romanŭ, născută Balomiri, soţia d-lui Alesandru Romanŭ, membru alŭ academiei din Bucurescĭ. — Partea I. cuprinde o privire asupra faselorŭ credinţii creştine la Românĭ dela creştinarea lorŭ până la începutulŭ secolului XVIII. Ea cuprinde 10—12 cóle tipărite, şi se află de vêndare cu preţulŭ de 80 cr. la autorulŭ în Beiuşŭ şi la „Cancelaria Negruţŭ« în Gherla. Transilvania. Valórea scrierii o arată în destulŭ prefaţă cu care d. Dr. Ardeleanŭ însoţeşte listele de abonamentŭ, şi pe care o punemŭ aci în vederea publicului:

»Şése anĭ, câţĭ amŭ petrecutŭ la Roma, pre lêngă studiarea sciinţelorŭ filosofice şi teologice, în timpŭ liberŭ m'amŭ ocupatŭ şi cu adunarea documentelorŭ referitóre la istoria bisericéscă şi politică a Românilorŭ, spre ce mi-a datŭ impulsŭ şi domnulŭ C. Essarcu, pe atuncĭ agintele României la curtea italiană, dicêndu-mĭ că în Archivulŭ Propagandei de Fide trebue sĕ se afle multe manuscripte relative la starea bisericéscă a Moldovenilorŭ şi a Valachilorŭ scrise de misionarii romano-catolicĭ, carĭ încă din timpurĭ antice se aşedaseră în principatele române. Domnulŭ C. Essarcu nu s'a înşelatŭ în presupunerea sa, căcĭ permiţêndumi-se a intrá în Archivulŭ Propagandei de Fide, aflai spre mare surprindere nenumĕrate documente adunate în ordine chronologică cu inscripţiunile următóre:

A. *Moldavia.*

1629—1676 vol. I.
1677—1695 „ II.
1696—1740 » III.
1741—1760 » IV.
1761—1797 „ V.

B. *Bulgaria Valachia.*

1638—1699 vol. I.
1700—1727 „ II.
1728—1740 „ III.
1741—1760 „ IV.
1761—1768 „ V.
1769—1777 „ VI.
1778—1797 „ VII.

C. *Ungheria e Transilvania.*

1622—1626 vol. I.
1676—1695 » II.
1696—1707 » III.
1708—1727 » IV.
1728—1760 » V.
1761—1776 » VI.
1777—1843 » VII.

D. *Greci di Croazia, Dalmazia Schiavonia, Transitvania, Ungheria.*

1642—1760 vol. I.
1761—1845 „ II.

E. *Miscellanea rerum Valachicarum graeci ritns Generalia,* tom. I.—II.

Din aceste volumurĭ am scosŭ multe documente interesante atâtŭ pentru istoria bisericéscă a Românilorŭ, câtŭ şi pentru cea politică; din cele din urmă amŭ predatŭ şi Domnului C. Essarcu."

Tragerea losurilorŭ.

La 1 Maiu s'au trasŭ următórele serii ale losurilorŭ creditului: 721, 750, 782, 825, 1043, 1163, 1869, 2372, 2832, 2938, 3159, 3346, 3481, 3521, 3707, 3897, 3971, 4145. Câştigulŭ principalŭ de 150,000 fl. l'a câştigatŭ S. 4145 Nr. 48; 30,000 fl. a câştigatŭ S. 3381 Nr. 19; 15,000 fl. a câştigatŭ S. 721 Nr. 4; câte 5000 fl. au câştigatŭ S. 721 Nr. 6, S. 3346 Nr. 79; câte 2000 fl. au câştigatŭ S. 782 Nr. 38, S. 3707 Nr. 53; câte 1500 fl. au câştigatŭ S. 3707 Nr. 29, S. 3346 Nr. 86; câte 1000 fl. S. 721 Nr. 54 şi 59, S. 3521 Nr. 98, S. 3707 Nr. 7; câte 400 fl. S. 721 Nr. 13, 41, 65, 32, 83 şi 91, S. 782 Nr. 97, S. 825 Nr. 87, S. 1043 Nr. 73 şi 90, S. 1163 Nr. 77, S. 1869 Nr. 1, 12, 47, 68, 93 şi 100, S. 2372 Nr. 54, S. 2832 Nr. 66 şi 69, S. 2938 Nr. 13, S. 3159 Nr. 48 şi 53, S. 3346 Nr. 2387, S. 3481 Nr. 5, 32, 43, 51 şi 84, S. 3521 Nr. 44 şi 51, S. 3897 Nr. 50 şi 99.

Din 115 Serii ale losurilorŭ din 1860 au eşitŭ cu câştigurĭ mai marĭ următórele: câştigulŭ principalŭ de 300,000 fl. l'a câştigatŭ S. 13,943 Nr. 8; 50,000 fl. a câştigatŭ S. 2547 Nr. 1; 25,000 fl. a câştigatŭ S. 5115 Nr. 14; câte 10,000 fl. au câştigatŭ S. 8476 Nr. 17 şi S. 14,301 Nr. 17; câte 5000 fl. au câştigatŭ S. 884 Nr. 13, S. 1122 Nr. 1, S. 5376 Nr. 12, S. 9188 Nr. 6, S. 8263 Nr. 20, S. 9383 Nr. 7, S. 10240 Nr. 17, S. 11651 Nr. 15, S. 15661 Nr. 2, S. 16165 Nr. 7, S. 16931 Nr. 6, S. 17238 Nr. 15, S. 17666 Nr. 5, S. 17966 Nr. 17 şi S. 18580 Nr. 13.

„Copilaşii, carĭ nu sunt încă de şcólă se dau în grija unei femei înţelepte. Astă femeiă păzesce tótă diua, se jócă cu ei prin odaiă seu pe timpŭ frumosŭ, afară, îi deprinde la curăţeniă, la ascultare şi jucându-se cu ei îi învéţă totodată şi câte ceva folositorŭ. De mâncare le dă, ceea ce li se trimite dimineţa.

Alexandru ascultá cu mare luare aminte la vorbele preotului. După aceea clătinândŭ din capŭ, dise cu faţă gânditóre: »Ţeranii noştrii sunt încă partea cea mai mare neînvĕţaţi. Mulţĭ părinţĭ sunt ómenĭ fără consciinţă, carĭ se îngrijescŭ cu multŭ mai bine de porcii, de caprele şi de vacile lorŭ, de câtŭ de copii lorŭ. Mĭ-e temă că décă vorŭ sci că copii lorŭ se află la locŭ sigurŭ, vorŭ uitá şi mai tare de datorinţele lorŭ de părinţĭ. De altă parte nu credŭ sĕ fie potrivitŭ, ca pe bieţii copilaşĭ sĕ-i chinuescĭ cu învĕţătura, înainte d'a împlini anulŭ alŭ şeselea. E pré de vreme. Intr'o vêrstă aşa de crudă, înainte de tóte trebue sĕ grijéscă omulŭ de sănătate, de întărirea puterilorŭ, carĭ sunt atâtŭ de slăbuţe.«

Preotulŭ nu putu dice că observările învĕţătorului prevĕdĕtorŭ ar fi cu totulŭ fără temeiu, totuşĭ puse următórea întrebare: »Óre este dreptŭ că părinţii ar perde mai tare simţulŭ de datorinţă părintéscă şi alipirea către copii atuncea, cândŭ ar sci că copii se află diua întrégă sub pază bună, de câtŭ atuncĭ cândŭ sciu că se află fără nicĭ o grije? Altcum, adause mai departe, nu e vorbă ca micii copilaşĭ sĕ înveţe în grădina despre care vorba, a cetí, a scrie şi a face cine scie, ce socotelĭ, ci ca jucându-sĕ, sĕ vedă deosebite lucrurĭ, sĕ le înveţe mai multŭ numele. (Va urma).

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.55
Rentă de aurŭ 4%	92.–
Rentă de hârtiă 5%	88.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	141.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonurĭ rurale ungare	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	99.--
Bonurĭ croato-slavone	100.25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.–
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.80
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	116.20
Renta de hârtiă austriacă	80.45
Renta de arg. austr.	81.30
Renta de aurŭ austr.	101.45
Losurile din 1860	137.–
Acțiunile băncei austro-ungare	856.—
Act. băncei de creditŭ ung.	318.–
Act. băncei de creditŭ austr.	317.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.72
Napoleon-d'orĭ	9.61½
Mărcĭ 100 împ. germ.	59.—
Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Maiŭ st. n. 1884.

Renta română (5%).	Cump.	94½	vênd.	95
Renta rom. amort. (5%)	»	94½	»	95¼
» convert. (6%)	»	99½	»	100
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	32	»	34
Credit fonc. rural (7%)	»	104½	»	105
» „ „ (5%)	„	92½	„	93
» » urban (7%)	»	103½	»	104
» » » (6%)	»	99½	»	100
» » » (5%)	»	90.¼	»	90¾
Banca națională a României	»	1426.	»	1435
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	367.	»	370
« » » Națională	»	256.	»	—
Aurŭ	»	3.50%	»	3.40
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.09.	»	2.10

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 8 Maiu st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.26	Vend.	9.27½
Argint românesc	»	9.20	»	9.23
Napoleon-d'orĭ	»	9.60	»	9.63
Lire turcescĭ	»	10.84	»	10.88
Imperialĭ	»	9.83	»	9.87
Galbenĭ	»	5.60	»	5.63
Scrisurile fonc. »Albina«	»	101.—	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă" dela 1 Aprilie a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI"

DIARŬ CUOTIDIANŬ.

Ca mâne se 'mplinescŭ 50 de anĭ, de cândŭ **„Gazeta Transilvaniei,"** sub cea mai cumplită prigonire a némului românescŭ, a arboratŭ în mijloculŭ valoroșilorŭ și patrioticilorŭ comercianțĭ din Brașovŭ, acestŭ emporiŭ alŭ Transilvaniei, drapelulŭ redeșteptării naționale.

Tótă suflarea românéscă cu bucuriă și cu căldură a îmbrățișatŭ acestŭ diarŭ-apostolŭ alŭ poporului românŭ și grupatu-s'au cu toțiĭ sub drapelulŭ arboratŭ de elŭ și lucrat'au cu însuflețire și bărbătéscă statornicià pentru înălțarea românismului.

Grea și amară era lupta. Tendințele de a desnaționalisá pe Românĭ își ajunsese culmea. Legea dela 1832 adusă de dieta maghiară glăsuiá ca în seminariulŭ românescŭ din Aradŭ sĕ se învețe și unguresce și ca: **„de aicĭ încolo la tóte confesiunile sĕ se admită și sĕ funcționeze numai astfelŭ de preoți, predicătorĭ și vicarĭ, carĭ sciu unguresce."**

Apĕratu-s'aŭ cu bărbățiă Românii dintre Tisa și Carpați în contra acestorŭ uneltirĭ dușmane și sosit'a după nópte și vijeliă și o di cu sóre, dar numai o di, căcĭ în cealaltă diminéță se iviră érăși nuorĭ furtunoșĭ pe ceriŭ. Róta sorții aduse din nou prigonirile de odinióră asupra capului nostru. Par' că sórtea a voitŭ sĕ încerce până unde merge tăria și perseveranța Românului.

Cu tóte uneltirile și prigonirile însĕ **„Gazeta Transilvaniei"** își ridică fruntea și unindŭ sufletesce pe toțĭ Românii luptă necurmatŭ și fără pregetŭ pentru drepturile și libertățile opinciĭ românescĭ.

Adversarii noștri neperdênd din vedere acéstă luptă și prețuindŭ resultatele dobêndite de până acum după adevĕrata lorŭ valóre și-au îndoitŭ puterile, și, acum după 50 de anĭ, și-aŭ perfecționatŭ și rafinatŭ mijlócele pentru sugrumarea și stingerea nóstră. Prin urmare, și noi cei de astădĭ, credincioșĭ școlarĭ ai românismului, asemenea sĕ ne strîngemŭ rêndurile, și sĕ ne îndoimŭ puterile de apĕrare.

Adversarilorŭ noștri, avêndŭ ei puterea țĕrii în mână, le-a fostŭ pré ușorŭ de a ne loví în tóte interesele politice, comerciale și economice, și acum atăcându-ne în școlă ca și în biserică, în limbă ca și în avere, nouĕ nu ne-a mai remasŭ altŭ mijlocŭ de apĕrare de câtŭ **condeiulŭ**, cu care toțĭ Românii datorĭ sunt de a strigá în lumea largă și de a cere dreptate și libertate pentru poporulŭ românŭ dintre Tisa și Carpați.

Ast-felŭ împinșĭ de dorulŭ de a ne folosi dilnicŭ și cu energiă de acestŭ pacinicŭ mijlocŭ apelămŭ la publiculŭ celŭ mare românŭ pentru a ne susținé în dilnica nóstră luptă națională și în firma nóstră speranță de a fi încuragiați, deschidemŭ abonamentŭ la **diarulŭ nostru cuotidianŭ**

GAZETA TRANSILVANIEI

care precum acum 50 de anĭ a fostŭ **primulŭ organŭ de publicitate românŭ**, tot asemenea și astădĭ e **primulŭ organŭ cuotidianŭ românŭ**, ce apare dincóce de Carpațĭ.

Suntemŭ sigurĭ, că publiculŭ românŭ e pe deplinŭ convinsŭ de principiile, ce le profeséză acestŭ diarŭ și de modulŭ cum acestŭ organŭ alŭ Românilorŭ dintre Tisa și Carpațĭ a sciutŭ chiar și în cele mai grele împrejurărĭ sĕ ție susŭ stindardulŭ naționalitățiĭ române.

Privindŭ dér cu încredere la viitorŭ, **Gazeta Transilvaniei** dela 1 Aprile a începutŭ a eșí în tóte dilele, afară de Duminicĭ, și serbătorĭ, și pentru a puté cu înlesnire străbate până chiar și în sĕraca colibă a țĕranului românŭ, va fi celŭ mai eftinŭ diarŭ din monarchia Austro-Ungară:

ABONAMENTE:

Pentru **Austro-Ungaria** pe anŭ **12 fl.**, pe 6 lunĭ **6 fl.**, pe 3 lunĭ **3 fl.** Pentru **România** pe anŭ **36 lei**, pe 6 lunĭ **18 lei**, pe 3 lunĭ **9 lei.** Domniĭ abonațĭ, carĭ au plătitŭ abonamentulŭ cu stimă sunt rugațĭ a ne trămite diferența. Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin **mandatŭ postalŭ.**

REDACȚIUNEA.

Celŭ mai bunŭ

Cascavalŭ de Penteleu

și

Brânză bună

se găsesce de vêndare la D-nu **Mateiu Mocanu** *la AZUGA (România) cu prețurĭ fórte moderate. Comandele sĕ se facă directŭ.*

Nr. 4881—884. *Concursŭ.* 3—3

Pentru ocuparea postului vacantŭ de subnotarŭ la subscrisulŭ magistratŭ, împreunatŭ cu unŭ salariu anualŭ de 600 fl. și 150 fl. banĭ de cuartirŭ; spre ocuparea, mai departe, alŭ postului de practicantŭ magistratualŭ, devenindŭ eventualmente vacantŭ, împreunatŭ cu unŭ salariu anualŭ de 400 fl., se escrie prin acésta concursŭ.

Concurenții pentru unulŭ din aceste posturĭ au sĕ aștérnă, până celŭ multŭ în 15 Mai a. c. la 5 óre după prândŭ, pe lângă petițiunĭ, documentele asupra absolvărei studiilorŭ juridice în terminŭ de 4 anĭ, asupra depunerei celŭ puținŭ alŭ esamenului de statŭ politicŭ, și asupra împrejurărei, că nu au trecutŭ peste etatea de 40 anĭ.

Brașovŭ, în 29 Aprile 1884.

Magistratulŭ orășenescŭ.

TIPOGRAFIA ALEXI, Brașovŭ.

Unica tipografia românéscă în tótă Austro-Ungaria susținută de unŭ particularŭ, care s'a distinsŭ la espozițiunea națională din Sibiiŭ în anulŭ 1881 și în care se tipăresce acum **și primulŭ diarŭ românŭ cuotidianŭ.**

Acestei tipografii i-a succesŭ de a dobêndí de la magistratulŭ orașului Brașovŭ furnisarea tipăriturilorŭ necesare pentru orașŭ, învingêndŭ prin concurență, pe cea mai vechiă și renumită tipografiă din Brașovŭ.

Avantagiele pe care le póte oferi acestŭ stabilimentŭ fiindŭ recunoscute chiar de streinĭ, vor îndemna, precum ni place a crede pe toțĭ Românii, carĭ au ceva de tipăritŭ, de a sĕ adresa mai întâiu la noi.

Dintre operile publicate până acum in editura nóstră ni permitemŭ a recomanda:

G. Curțius. **Gramatica limbei elenice** prelucrată de Stefanŭ Iosifŭ, profesorŭ și directorŭ la gimnas. rom. gr.-or. din Brașovŭ, prețulŭ fl. 2.50

Gramatica limbei române, întocmită pentru scólele secundare de Nicolau Pilția, profesorŭ la gimnasiulŭ românŭ greco-orientalŭ din Brașovŭ, prețulŭ . . . . „ 1.25

Arion, sĕu culegere de cântŭrĭ naționale spre întrebuințarea tinerimei de ambe-secse, culese și arangiate de Ion Dariu, învĕțătorŭ la scóla primară din Satulung prețulŭ . . . . fl. —.30

Iuliu I. Roșca. **Sacrificiu pentru Sacrificiu**, romanŭ orginalŭ, prețulŭ . . . » —.35

Mórtea lui Mihai Vitézulŭ, dramă națională în 5 acte. de Stan Pârjol, prețulŭ . » —.40

Rumänische Kunstdichtungen, übersetzt von Theochar Alexi, prețulŭ . . . . fl. 1.—

Noua Biblioteca Română, anulŭ I și II . » 10.—

Noulŭ Călindarŭ de casă întră în anulŭ alŭ V-lea.

Domnii librarĭ își potŭ procura dela acéstă tipografie

Romanurĭ originale ilustrate

spre VÊNDARE cu BROȘURA.

Tipografia Alexi Brșovŭ.